

Mál nr. 394/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fasteignatrygging.

Gildissvið vátryggingar.

Gögn.

13. Málskot móttakið 20. október 2023, ásamt fylgiskjölum.
14. Bréf V, dags. 13. nóvember 2023, ásamt fylgiskjölum.
15. Viðbótarathugasemdir M, ódags.
16. Viðbótarathugasemdir V, dags. 4. desember 2023.

Málsatvik.

Í málskoti og málgögnum er málavöxtum lýst með þeim hætti að upphaf málsins megri rekja til ofsaveðurs kvöldið 13. nóvember 2022 sem leiddi til lekatjóns í fasteign M. Vegna tjónsins gerðu M kröfu um bætur úr fasteignatryggingu sinni hjá V sem innifelur fok- og óveðurstryggingu. V hefur hafnað bótaskyldu úr fasteignatryggingu M. Þegar óveðrið reið yfir stóðu yfir framkvæmdir á þakinu og hafði malarfarg verið fjarlægð af þakfleti og þrátt fyrir skaplega veðurspá fyrir þá helgi sem framkvæmdir voru fyrirhugaðar, reið ofsaveður yfir þar sem vindhraði fór vel yfir 28,5 m/sek á um 8 klst. löngu tímabili. Vindurinn myndaði sog sem lyfti þakdúknum og við það sogaðist niðurfall sem var límt í dúkinn úr, og aftengdist frárennislögn sem varð til þess að regnvatn fór niður á loftin í húsinu. Þá rifnaði dúkurinn við kverk þar sem hann hafið verið límdur upp á stein. Um leið og þetta var ljóst hófust menn handa við að koma í veg fyrir frekara vatnstjón innanhúss. Mótmælir M þeirri forsendu V að ekki hafi verið um ofsaveður að ræða og vísar því til stuðnings til upplýsinga á vefsíðu Veðurstofu Íslands um að vindhraðamælingar séu almennt skilgreindar sem meðalvindur á tíu mínútna tímabili. Þá vísar M til þess að samkvæmt 16. gr. almennra skilmála V ber vátryggðum að reyna eftir fremsta megni að afstýra tjóni eða draga úr umfangi þess. Hafi M verið nauðsynlegt að gera við rifu á þakdúk strax í kjölfar tjónsins og ekki gafst tími til þess að kala til og hinkra eftir skoðun V. Starfsmaður V hafi verið kallaður á staðinn af hálfu rekstraraðila í fasteigninni tók hann út tjón á mánuðeginum 14. nóvember 2022, fyrsta virka dag eftir umrætt tjón. Hér geti ekki skipt máli hver kallaði starfsmann V til þar sem um ræðir sömu orsök að tjóninu og innan sömu fasteignar. Þegar þakviðgerð lauk, þann 19. nóvember var engan við að tala hjá V nema neyðarvakt sem benti M á að gefa skýrslu á heimasíðu V. Telur M tjón sitt að fullu greiðsluskýlt úr fasteignatryggingu V.

V telur bótarétt ekki fyrir hendi úr fasteignatryggingu M hjá V. Þegar M hafi haft samband við V þann 19. nóvember 2022 var framkvæmdum á þakinu lokið og búið var að fjarlægja ummerki um orsök og umfang tjónsins. Hafði starfsmaður V sem fór á vettvang 14. nóvember 2022 vegna tjóns sem rekstraraðili í húsinu tilkynnti, ekki haft neina ástæðu til þess að skoða fasteignina sérstaklega í þeirri heimsókn enda sneri sú tjónstilkynning ekki að meintum skemmdum á fasteigninni. Bendir M á að tjón vegna utanaðkomandi leka falla alla jafna ekki undir húseigendatryggingar og þar sem ekki hafði verið óveður, hafði starfsmaður V engar forsendur til að skoða eða meta tjón á fasteigninni. Telur V að tjónið sé ekki rakið til ofsaveðurs. Samkvæmt skilgreiningu á ofsaveðri þarf meðalvindhraði á tíu mínútna tímabili að fara yfir 28,5 m/sek. Samkvæmt veðurfirliti sem varst frá Veðurstofu var meðalvindhraði hverjar 10 mínútur mestur 14,4 m/sek. Það var því ekki ofsaveður á tjónsdegi né almennt eignatjón á svæðinu af völdum óveðurs þegar tjónsatburðurinn átti sér stað. Þá telur V að orsök tjónsins verði rakin til þess að þakið/dúkurinn þoldi ekki vindálag vegna þess að búið var að fjarlægja malarfargið af þakinu. Tjónið verði þannig rakið til þeirra framkvæmda sem voru í gangi. Þá hafi M ekki aflað matsgerðar eða annarra gagna sem sýna fram á ástand dúksins eða orsök og umfang tjónsins. Verður M skv. meginreglum vátryggingaréttar að bera hallan af sönnunarskorti hvað þetta varðar. Af myndum sem liggja fyrir verði ekki fyllilega ráðið hvort leka eða rakavandamál hafi verið til staðar fyrir 13. nóvember 2022. Af mynd má þó sjá að timbur er nokkuð svart sem er ákveðin vísbending um að langvarandi leka eða rakavandamál hafi verið á lofti fasteignarinnar. Telur V ómögulegt að meta hvort og þá hve mikið tjón á fasteigninni verði rakið til leka sem átti sér stað þann 13. nóvember 2022. Verður M að bera hallan af þeim sönnunarskorti þar sem búið var að fjarlægja efni og framkvæma viðgerðir áður en V gafst kostur á að skoða orsök og umfang tjónsins.

Í viðbótarathugasemdum sínum hafnar M sjónarmiðum V um að búið hafi verið að fjarlægja ummerki um orsök og umfang lekans. Viðgerðir voru ekki hafnar þann 21. nóvember 2022 þegar M óskuðu eftir að skoðunarmaður kæmi til að taka út tjónið. Þá hafnar M einnig sjónarmiðum V um skilgreiningu á ofsaveðri og vísar til orðalags skilmála V. Mótmælir M einnig öðrum sjónarmiðum V.

Í viðbótarathugasemdum sínum ítrekar V að því var ekki gefinn kostur á að meta orsök og umfang tjónsins. Það hafi verið ómögulegt fyrir V að greina orsök þeirra vatnsskemmda sem voru á húsnæðinu. Þá var jafnframt búið að fjarlægja skemmt byggingarefni innandyra þegar tilkynning barst.

Álit.

Í máli þessu er ágreiningur milli málsaðila um það hvort vatnstjón sem varð á fasteign í eigu M falli undir gildissvið vátryggingarskilmála fasteignatryggingar hjá V. Í skilmálum fasteignatryggingarinnar er kveðið á um bótasvið hennar. Í 4. gr. skilmálans kemur fram að vátryggingin greiði bætur vegna tjóns á hinu vátryggða af völdum ofsaveðurs, þegar vindur nær að rjúfa þak, glugga eða vegg húseignarinnar eða valda tjóni á öðru því sem vátryggt er, enda hafi vindhraði þegar tjónið varð náð 28,5 metrum á sekúndu samkvæmt mælingu Veðurstofu Íslands. Séu ekki fáanlegar viðurkenndar upplýsingar um vindhraða á tjónsstað þegar tjónið varð skal hafa til hliðsjónar hvort almennt eignatjón hafi orðið á svæðinu af völdum óveðurs þegar tjónsatburðurinn átti sér stað. Hafa báðir málsaðilar lagt fram gögn um vindhraða á tjónsdegi og verður ekki annað séð en að vindkviður hafi náð 28,5 metrum þennan dag. Ekki verður fallist á þá túlkun V að meðalvindhraði á tíu mínútna tímabili þurfi að fara yfir 28,5 m/sek., svo tjónið teljist af völdum ofsaveðurs enda kemur það ekki fram í skilmála vátryggingarinnar. Hefði V verið í lófa lagið að orða umrætt ákvæði með skýrari hætti, hafi V ætlað þrengja gildissvið vátryggingarinnar þannig að meðalvindhraði á tíu mínútna tímabili þurfi að fara yfir 28,5 m/sek. Verður því lagt til grundvallar að um ofsaveður í skilningi fyrrgreinds skilmálaákvæðis hafi verið að ræða á tjónsdegi. Í málinu liggur hins vegar ekki fyrir nein skoðunar- eða álitsgerð sem sýnir fram á orsök eða umfang þess tjóns sem M telja að rekja megi til ofsaveðursins þann 13. nóvember 2022. Samkvæmt almennum sönnunarreglum vátryggingaréttar, ber þeim sem gerir kröfu um bætur úr vátryggingu að sýna fram á tjón sitt og leggja fram fullnægjandi gögn því til sönnunar. Verður talið að M verða að bera hallan af sönnunarskorti í málinu hvað þetta varðar og eiga M því ekki rétt á bótum úr fasteignatryggingu sinni hjá V.

Niðurstaða.

M eiga ekki rétt á bótum úr fasteignatryggingu sinni hjá V.

Reykjavík, 19. desember 2023

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir